

פרשת בלק

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכלל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

מאמר

ראש הישיבה

האם נבואה קִשְׁנָה את האדם?

נביא מסוג אחר

מי מאתנו לא היה רוצה לקבל נבואה? מה אתה חושב שהיה קורה לך אם היית מוקבל נבואה? האם אתה חושב שזה היה עושה אותך לבן אדם יותר טוב? ליותר קרוב לה? לפעמים נראה לנו שנבואה אחת הייתה יכולה מאוד לעזור לנו בעבודת ה'; אולי נשמע פעם אחת את קולו של בורא עולם מדבר אלינו ישירות, ובכך נשתחרר מכל היצר הרע ומכל התאוות...

אבל כאן באה הפרשה שלנו ומפתיעה אותנו: ה' יכול לדבר עם בן אדם, והוא יישאר רשע מרושע!

בלעם מדבר עם ה' מתי שהוא רוצה. לכאורה זה יותר מאמונה, זו כמסע ידיעה ברורה. הוא יודע ומכיר את ה' ומדבר איתו. אבל האם זה עוזר לו? האם זה משנה אותו?

אותו "נביא", "איש אלוקי" ו"מורם מעם", היה אדם מאוד "לא נקי" בלשון המעטה בחיים האישיים שלו; היה מושחת במידות; רצה להשמיד עם שלם ביודעין שזה נגד רצון הבורא; רצון הבורא לא מעניין אותו כקליפת השום; ולאחר שהוא לא הצליח, הוא ניסה להחטיא את עם ישראל "בסיטונאות", ובכך הוא אִיִּים לא רק על הקיום של עם ישראל, אלא על הקיום של העולם כולו שקיים בזכות עם ישראל.

זאת אומרת שהוא היה נביא ובכל זאת היה חלאת אדם ומסחרבי העולם.

אם נבואה לא - אז מה כן?

אבל אם נבואה לא פותרת בעיות בעבודת ה', אז מה כן? מה הפתרון האמיתי? מה קִשְׁנָה את האדם בפנימיותו? והתשובה הפשוטה והברורה היא שהדבר היחיד שמשנה את האדם, קִעֲדָן אותו, מקרב אותו, מכניס לו אמונה נכונה ויראת שמיים

ואהבת ה', גואל אותו מתאוות וממידות רעות - **הדבר היחיד** זה פשוט לעבוד את ה', שזה אומר **להקדיש זמן יומי קבוע לעבודה אישית**, כפי שנלמד. בלי עבודה אישית שום דבר לא יעזור!

והמסר הזה חוזר ומתגלה אלינו כמעט מכל סיפור בתורה כפי שהארכנו על כל חטאי ישראל במדבר, שלמרות שהיו להם כל התנאים, כולל הכול: פרנסה וניסים עין בעין, ונבואה, והרבי הגדול ביותר - בכל

איפה היו כל עם ישראל בזמן מחלוקת קורח? וכי לא היה אחד בכל עם ישראל שהביזיון של משה רבינו כאב לו?

זאת חטאו שוב ושוב, כי לא נבואה, ולא ניסים, וגם לא קשר עם רבנים גדולים, ולא שום דבר משנה את הן אדם. רק עבודה משנה את הן אדם. **נקודה**. כל סיפורי התורה הם דוגמה למה שקורה בלי עבודה אישית.

האם אין צדיק אחד בסדום?!

והמסר הזה התחדד לי שוב בגלל מעשה ששמעתי שלפני שנים רבות החליט הרב הראשי של העיר בני ברק לסגור את ארון הקודש בשבת בשעה מסוימת על מנת שלא יתקיימו מניינים בשעה מאוחרת, והיו שם כמה חצופים שהדבר לא מצא חן בעיניהם והם

החליטו לבזות את הרב בתפילת מנחה.

אך בתפילת מנחה, כאשר הם קמו לחרף ולגדף, נעמד מולם אברך צעיר שלימים נעשה רב גדול וצעק לעומתם בעזת דקדושה: "רשעים! איך אתם לא מתביישים, המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא, וכל שכן המבזה תלמיד חכם ברבים!" הם רק איימו לנקום בו והסתלקו מן המקום.

מהסיפור הזה הבנתי שלפעמים אדם יחיד שעומד בכאב ובתקוות, יכול למנוע ביזיון לתלמיד חכם. אז שאלתי את עצמי: איפה היו כל עם ישראל בזמן מחלוקת קורח? וכי לא היה אחד בכל עם ישראל שהביזיון של משה רבינו כאב לו? לא היה אחד שפשוט זכר את כל הניסים והישועות ואת כל המסירות של משה עליהם? לא היה אחד שלפחות יצעק וימחה?!

והתשובה היא ששוב אנו רואים שכאשר אין עבודה עצמית עמוקה, אז ברגע אחד של ניסיון, קצת ליצנות מתקבלת על הלב ומסתירה את האמת גם מעיני החכמיים. עם שלם יכול להאמין בשטות! ויקהל עליהם קורח את כל העדה. כל העדה!

גוון מיוחד וחדש בעבודה האישית

אז מהי עבודה אישית ואיך זה מוגן מפני חטאים ומחלוקות?

עבודה אישית זה אומר להקדיש לפחות שעה בכל יום לחשבון נפש אמיתי ונכון, ולהקדיש מתוך השעה לפחות חצי שעה לעבוד על נקודה אחת מסוימת מהנקודות שכל החיים עומדים עליהן כמו ענייני הקדושה וקניין האמונה.

ולאור מה שדיברנו בשבועות, ישנה עבודה אישית נדרשת **מיוחדת** לקנות את ההבנה וההרגשה העמוקה שה' לא חייב שום דבר לאף אחד. וההיפך הוא הנכון כלנו ללא יוצא מן הכלל כולל הצדיק הגדול ביותר - חייבים בלי סוף וקץ לה' יתברך.

המשך בעמוד 3

גיליון 629

י' תמוז תשע"ט

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	19:11	20:28	21:03
תל אביב	19:28	20:30	21:01
חיפה	19:23	20:32	21:04
באר שבע	19:28	20:28	21:01

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

שדרות

יום ב',
י"ב תמוז (15/07/19)
בית כנסת "משכן שלום"
אלנבי 13,
בשעה 20:30

ירושלים

יום ד',
י"ד תמוז (17/07/19)
ישיבת "חוט של חסד"
שמואל הנביא 13,
בשעה 20:30

חולון

יום ה',
ט"ו תמוז (18/07/19)
בית כנסת ע"ש חללי צה"ל
המעפילים פינת המצודה
בשעה 21:30

וזו לא ידיעה חד פעמית אלא זו עבודה. כלומר, זה מצריך תזכורת יומית, והתבוננות יומית, וחשבון נפש יומי, עד שהדברים יתחילו וייהפכו להחלק בלתי נפרד מתפיסת העולם שלנו.

כאשר יהודי עורך חשבון נפש נכון מידי יום, ומתבונן בחסדי ה' מצד אחד, ובחסרונותיו העצומים מצד שני - הוא לא יכול להרים את ראשו בחוצפה כלפי שמיא. קצת ענווה והכנעה הוא מקבל, קצת יראת שמים כבר נכנסת ללבו.

גם הצדיקים לא חייבים לנו כלום

וכשם שעלינו לקנות את ההרגשה הזו כלפי שמיא, כך צריכים לקנות את ההרגשה הזו כלפי הצדיקים ולפני רבותינו, וגם כל אחד כלפי אשתו ואישה כלפי בעלה. ונדבר קצת רק על ההרגשה שלנו כלפי הצדיקים.

אם הייתה לעם ישראל התבוננות עומק מיוחדת כמוהם הם חייבים למושה רבינו - היכן הם היו שקועים, ומאיפה הוציא אותם, ואיך הוציא אותם, ואיזה שפע השפיע עליהם, והניסים שעשה, והתורה שנתן להם, וכמה סבל מהם ומסר נפשו עליהם, והתפילות שהתפלל עליהם - איזו הכרת הטוב צריכה להיות כלפי מנהיג כזה!

וכן היו צריכים עם ישראל להתבונן, שמושה רבינו בכלל לא צריך אותם, שהרי לפני יציאת מצרים הוא בכלל לא היה משועבד, היו לו חיים משלו רחוק ממצרים והוא עבד את ה' בלי סוף. וגם אחרי חטא העגל ה' הציע לו להקים את כל עם ישראל מוננו, כך שהוא באמת לא היה צריך את עם ישראל, לא לצורך עבודת ה' שלו, ואפילו לא לצורך המשכיות התורה.

ההתבוננות הזאת הייתה מקנה להם את ההרגשה האמתית והנכונה של אהבה עצומה וענווה והכנעה כלפי המנהיג הדגול שכל קיומם בזכותו!

כשיש אהבה והערצה - אין סיכוי לחטאים

אבל לא מספיק להבין את זה, אלא חייבים לזכור את זה בכל יום ולהתבונן בזה ולקנות את מידת הבושה כלפי משה, ואת אסירות הטובה, ואת האהבה לאדם שכל כך השפיע עליהם. וכאשר עובדים את העבודה הפשוטה הזו בכל יום, אין סיכוי בחיים שיחלקו על משה. מי יוכל אפילו לחשוב לפתוח את הפה ולדבר כנגד אדם כזה?

אם הייתה בעם ישראל אווירה של הערצה אדירה ואהבה אדירה למושה - שום חטא לא היה יכול אפילו להתחיל, לא חטא המתאוננים ולא חטא המרגלים ולא קורח ולא שום חטא.

לכן בני ישראל היקרים, אם אנחנו רוצים שינוי אמיתי בחיים, שינוי תפיסה ועיצוב כל האישיות שלנו על פי רצון ה', אנחנו חייבים לעבוד! וזה אומר להתבונן יום יום בחסדים שה' עושה אתנו, ברחמים שה' מרחם עלינו, בחסדים שהצדיקים עושים איתנו, שבני שלא חייבים לנו כלום, אבל אנחנו חייבים בלי סוף. ועל ידי זה ורק על ידי זה נכניע את כל הרע שבתוכנו, ונזכה להיות כרצון ה' באמת, וניצל מכל חטא ועוון, ונזכה לכל הישועות ולכל ההשפעות הטובות.

בברכת שבת שלום ומבורך

שיוכל ללמוד מעט תורה לפני השינה.

חדר מרווח קיבל גדליה, אך נר סירב בעל המלון לתת לו בטענה משונה: "מאוחר מאוד כעת. אם לא תעלה תיכף על יצועך, לא תוכל להשכים בבוקר..."

גדליה לא התווכח. העסק נראה היה לו חשוד מעט, אך בזכות רבו הקדוש לא דאג. הן יש באמתחתו נה ילך בעל המלון לעיסוקיו והוא ילמד תורה עם הנר שברשותו.

מיד לאחר שנסגרה דלת החדר מאחוריו, שמע גדליה קולות ורחשים משונים מאחריה. חיכה מעט גדליה עד שיתרחק בעל הפונדק, הדליק את הנר והחל סוקר את החדר שסביבו. לחדרתו כי רבה נוכח לגלות שלמראשות המיטה, בגובה הכרית, פעור חור אפל ושחור בקיר.

חיבר גדליה אחד ועוד שניים והגיע למסקנה

מצמררת:
ש ו ד ד
מ ת ו ח כ מ
הוא בעל המלון.
את דלת חדרי
נעל מאחורי
על בריח,
מחכה הוא
שאיירם כדי
שיוכל לירות
בראשי בלא
ה ת נ ג ד ו ת
דרך החוה
א-אז ישוד
את כספי
ו י י פ ט ר
מגופתי...

ה ת ב ו נ
גדליה סביבו
ותכנן בקור-
רוח את
צעדיו. נטל

את נרתיק התפילין שלו, ומבעד לחלון הלא-מסורג ניתר קומה וחיצי על הקרקע הבטוחה, וכך ללא שום חפץ נוסף, אץ רץ לתחנת המשטרה.

השוטרים ששמעו את סיפורו התחילו להבין מה פשר תיקי החקירה של נעדרים כה רבים שלא מצאו להם מעולם כתרונ. בכוחות גדולים יצאו לעבר הפונדק, והתברר שגדליה ניצל ממוות ממש ברגע האחרון. בעל המלון עמד שפוף מול החור ועמד לירות במיטה הריקה...

עתה התבהרו משפטיו התמוהים של הרבי מרוז'ין: "תכין לך הדרך..."

תכין לך הדרך

טרם צאתו של גדליה מחדרו של הר"ק רבי ישראל מרוז'ין, שמע מפי האדמו"ר משפט סתום שלא הבינו: "עומדים אנו עתה בפרשת מסעי", אמר הצדיק, "שם למדנו שרוצה בשגגה נס לעיר מקלט. אמנם בפרשת שופטים הדגישה התורה בעניין זה 'תכין לך הדרך'. שמה יודע הינך, ר' גדליה, כיצד 'מכנים' את הדרך?..."

לאחר אתנחתא קלה המשיך הרבי מרוז'ין ותירץ בעצמו על השאלה: "בתורה הקדושה נכתבה המילה 'תכין' בכתבי חסר - 'תכין'. ראשי התיבות של מילה זו הם: תפילין, כ"כ, נ"ה. עצתי לך שמהיום והלאה בכל דרך שהינך נוסע - תכין לך הדרך, על ידי שלא תצא לדרך בלי שלושה דברים אלו: תפילין, כיכר לחם ונר שעווה גדול ואימת..."

ד ב ר י
הצדיק היו
פלאיים
וסתומים
בעיניו, אך
כח סייד
נאמן לא
הרהר
אחר רבו
הקדוש
ולא שאל
שאלות.
החל
סאותו
הרגע קיבל
על עצמו
לנהוג
בעצת רבו
הקדוש.

ביציאתו
מרוז'ין
העיר, תכנן
גדליה

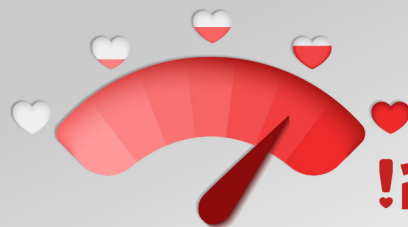
לעבור בעוד כמה ערים לצורך מסחרו, ורק אז לשוב לביתו.

בתחנתו הראשונה עצר גדליה ליד פונדק בבעלות גוי על אם-הדרך. לא הייתה זו פעם ראשונה ששהה אצל גויים, אולם אם בכל חניה כזו היה גדליה מבקש לאכול רק פירות וירקות וכוס משקה הם - מטעמי כשרות, הרי שהפעם היה באמתחתו גם כיכר לחם אפיו היטב שרכש לפי הוראת הצדיק.

לאחר שנטל ידיו ובצע על הפת, אכל במתינות ובירך ברכת המזון בקול רם, כמנהגו מימים ימימה, ביקש גדליה מבעל הפונדק לתת לו חדר מרווח לשנת הלילה, וביקש שיהיה שם נר איכותי כדי

הלב שלך
ירגיש את זה
בכל העצמה!

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

פנינים חסידות ברסלב

אָמרו אַנ"ש על זֶה הַנְּהַיג עֲתָה בְּעוֹלָם לְכַנּוֹת
אֶת כָּל אֶחָד בְּתַאֲרֵי כְבוֹד כְּמוֹ ר' וְהַגָּאון וְכוּ וְכוּ
"הַלְלוּ וְנִזְכָּה בְיָמֵינוּ לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגַּת שְׁמִינֵי
הָעֲצָמִי בְלָבָד", וְכוּ לֵנוּ לְתַאֲרֵי כְבוֹד, שְׂאִינָם
הוֹלְקִים אוֹתָנוּ כָּלֵל וְכָלֵל. (שיש"ק ד-קא)

הֵיוּ מְדַבְּרִים וְאוֹמְרִים אַנ"ש: מַה הַנְּקָרָא אַ
גוֹטן טַאג? "וּמִן הַגּוֹן וְטוֹב בְּעִבְדוּת ה' יִתְבָּרַךְ",
דִּיקָא קְשָׁעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לִילָה יוֹם, כִּי יוֹם
לְלֵא הַלֵּילָה שְׁלֹשְׁתֵּי אִינּוּ יוֹם, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר: "וַיְהִי
עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד", שְׁנַיִקָא עֶרֶב עִם בְּקָר
הוּא יוֹם אֶחָד שְׁלֵם, וְכִשְׁפִּמְלָאִים אוֹתוֹ בְּתוֹרָה
וְעִבְדוּת הַיְיָ לִילָה יוֹם", הוּא נְקָרָא "יוֹם טוֹב".
(שם ד-קט)

בספר העיקרים שאף על פי שמושיח הוא אחד
מיסודות היהדות, היהדות לא תלויה ביסוד זה, היינו
שיש קיום ליהדות גם בלי ביאת המשיח, כי העיקרים
שאין עמידה ליהדות בלעדית הם רק שלושה, והם
האמונה במציאות הבורא, בהיותו מנבא את בני
האדם, ובהיותו משיח עליהם ומנהיגם בתורת
שכר ועונש, אך מלבד אלו העיקרים שבלעדיהם
אין עמידה לבנינו, כל שאר המצוות והאמונות הם
שורשים וענפים ביחס לעיקרים, כולל ביאת מלך
המשיח שאנו מצפים לבואו בכל יום ממש.

או האותיות בחשבון גימטריא, הכל הבל ורעות
רוח, כי הנביאים בעצמם לא ידעו את הקץ, ואף כי
הבאים אחריהם. ובאגרת שכתב הרמב"ם לאנשי
תימן, הנקראת בפי כל "אגרת תימן" אומר, שלפני
ביאת המשיח יהיו נסיונות קשים באמונה, ועל
העת הקשה הזאת שראה הנביא עמוס במחזה,
התחיל להעתיך בעדנו ולהתפלל עלינו "מי יקום
יעקב, כי קטן הוא". והיו החכמים מבקשים מהבורא
שלא יהיו מצויים בזמנים ההם, וגם הנביאים היו
מרעידים בהעלותם אותם הימים על רעיונם, כס"ש
"תַּעֲהָ לִבִּי פְלִצָה בְּעַתְתִּי, אֶת נַשְׁף הַשָּׁקִי שֹׁם
לִי לְחֶרֶד". ואף בתורה מתואר הזמן הזה כקשה
ככתוב בפרשתנו "אוי כִּי יִחַיֶּה מִשְׁכּוֹ אֵל". והוסיף
לבאר לנו דניאל איש חמודות, שאפילו המשכילים
המבינים שיעמדו כנגד הכופרים בימים ההם,
ויישארו באמונתם בה' ובמשה עבדו, יעברו עליהם
צרות קשות ורעות, עד שיתחדש להם ספק ויטעו,
כמו שהודיע לנו "וְכִן הַמְּשַׁכְּלִים יִכְשְׁלוּ לְצַרְוֵי בָהֶם,
וְלִבְרָר וְלִלְבָן, עַד עֵת קֶץ, כִּי עוֹד לְמוֹעֵד".

וחשובים עד מאד הם דברי הרמב"ם באגרת
השמוד', שם מובאר שחיוב שמירת הדת והמצוות
אינו תלוי בביאת המשיח, אלא אנו חייבים להתעסק
בתורה ובמצוות, ולהשתדל להשלים עשייתן, ואחר
שנעשה מה שנתחייבנו, אם יזכה ה' לנו או לבנינו או
לבני בנינו לראות את מלך המשיח הרי טוב, והיא
טובה על טובה, ואם לאו, לא הפסדנו כלום, אלא
הרווחנו בעשייתנו מה שאנחנו חייבים בו. וכן כתב

מבאר בהלכות מלכים להרמב"ם (פרק י"א)
שמלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד
ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש, ומקבץ
נדהי ישראל, וחוזרים כל המשפטים בימיו כשהיו
מקודם. וזה העיקר השני עשר משלוש עשרה
העיקרים, להאמין ולאמת את בואו בכל עת, גם
אם יתמהמה, כמאמר הנביא חבקוק (פרק ב) "עַל
מִשְׁפָּרְתִי אֶעֱמְדָה... כִּי עוֹד חָזוֹן לְמוֹעֵד, וַיִּפֶּחַ לִקְצֵי
וְלֹא יִכָּזֵב, אִם יִתְמַהְמַה חֲכֵה לוֹ, כִּי בֹא יִבְאֵל לֹא
יִאָּחֵר". ואין קובעים לו זמן מסוים, ולא מביאים
את הכתובים כדי לדרוש מהם את זמן בואו, ואמרו
החכמים על זה 'תיפח רוחם של מחשבי קיצין'.

ונחלקו האמוראים אם נודע הקץ לחלק מן
הנביאים או שהוא נעלם לכל ללא יצא מן הכלל,
ומוסכם על כולם שמאיתנו האנשים הפשוטים דבר
זה נעלם, וכפי שהרמב"ם בעצמו אומר שלא ידע
אדם איך יהיו הדברים עד שיהיו, שדברים שתוכים
הם אצל הנביאים, וגם החכמים אין קבלה בדברים
אלו. ומה שתמצא מנדולי אומתנו שחישוב את הקץ,
כבר הסבירו את עמדתם הבאים אחריהם ואמרו
שאותם חכמים 'בקעה מצאו, וגדרוה לפי שעה', וגם
הרמב"ן חישב את הקץ באמרו שאיסור חישוב
הקץ בטל בימיו, משום שרק לדורות הרחוקים
כן הגאולה היה איסור זה, וכן הסביר האברבנאל
שאיסור חישוב הקיצין הוא דווקא בדרך אצטגנינות,
אך מציאת רמזים בדברי הנביאים אין בה איסור
ולעומתם האבן עזרא אמר שכל החושבים המילות

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של ח סד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

קו ההלכה הספרדי: *3030

מקור הדין מופיע בשלחן ערוך (סימן ס"ז סעיף ג) ורמז
לתקנת מאה ברכות מתוך הפסוק "ועתה ישראל
מה ה' אלוהיך שואל מעימך" ודורשת הגמרא "אל
תיקרי מה אלא מאה" ונאמרו כמה רמזים בעניין זה:

- בשיבולי הלקט (סימן א) פירש שהאותיות של פסוק זה הן מאה.
- עוד פירש שהאותיות מ"ם ה"א בחילוף אותיות א"ת ב"ש, הן יו"ד צד", ובגימטריא הם מאה.
- במדרש רבה (במדבר פרשה יח) מובא שדוד המלך תיקן מאה ברכות, שנאמר, נאם הגבר הוקם עלי, "על" בגימטריא מאה, שבכל יום היו מתים בברכות מאה אנשים, בא דוד ותיקן להם מאה ברכות, וכיון שתיקן נעצרה המגפה.
- עוד רמז המובא בראשונים מתוך הפסוק "הנה כי כן יבורך גבר ירא ה'", יבורך כתוב יברך, חסר בלא ו', "כי כן" בגימטריא מאה, ללמד שמאה ברכות יברך גבר. ויש עוד רמזים עמוקים בזה כפי שמובא בכתבי האר"ז"ל (שער רוח הקודש דף ד' ע"א) ובספר מקבציאל (שנה א' פרשת וישב אות לז) של הרב בן איש חי.

מקבץ שאלות מבית קו ההלכה

ברכה, שהרי ישנא ההולכים בדרך התורה ויתרחק מזרכה. מנחת שלמה (סי' לה)

ב. אם יש לו מטרה לקרב אותו מותר לתת לו לאכול בלא ברכה. וזאת הברכה (פרק כ' סעיף ה') בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל.

אדם שלא בירך ברכות השחר בבוקר מחמת סיבה כל שהיא, עד מתי יכול לברך ברכות השחר?

רשאי לברך ברכות השחר במשך כל שעות היום עד שקיעת החמה, ואם התפלל שחרית לפני שבירך ברכות השחר, מברך את כל הברכות מלבד ברכת אלקי נשמה, וברכות התורה שאינו מברך אחר תפילת שחרית. שו"ת רב פעלים חלק ב' (חלק אורח חיים סימן ה') שו"ת יחזק דעת (חלק ד' סימן ד').

חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, מה המקור לדבר ומה הסיבה?

האם מותר להגיש כיבוד לאנשים שיועד בבירור שאינם מברכים?

אף שנפסק בשולחן ערוך (סימן קס"ג) שאין להגיש אוכל ושתייה בפני מי שאינו מברך, מכל מקום בזמנינו שאין הדבר נעשה מתוך ידיעה אלא מתוך בורות לכן ינסה אחת משתי הדרכים:

א. יכול לבקש ממונו שיברך ובדרך כלל כאשר הפניה נעשית בצורה נעימה הוא מסכים לברך. (הליכות בת ישראל פרק ד' סעיף כג).

ב. בעל הבית יברך על המוצרים ויאמר לאורח שמכוין להוציאו ידי חובה. (קריינא דאגורא (חלק א' סימן קמ"א)).

אמנם גם במקרה שאין אפשרות לעשות את אחד הפתרונות הנ"ל, מותר להניח לו לאכול בלא ברכה:

א. זה עלול לגרום לשנאה לשומרי התורה, והאורח עלול להיכשל באיסור יותר גדול מאכילה בלי

לשמוע אמונה כל יום כל היום
הקו שכל רגע איתך | קו האמונה: 02-6444250

אמונה
שלווה
רוח
אמונה
אמונה

בדיחות הדעת

אברך צעיר הלך עם שני אבטיחים בידיו, וכשפגש אותו חברו שאל אותו אתם זוג צעיר מה לך ול-2 אבטיחים? ענה לו חמותי אמרה לי שבשביל אבטיח אחד היא מוכנה לתת חצי מהחיים שלה אז שיהיה שניים.

- ח. אם אין לך מושג מה באמת קרה - ראוי שלא נניח הנחות, רק נציע את השיקוף והאמפטיה, תוך מוכנות לסייע, אם ירצה בכך, אחרי השיעור.
- ט. כאשר אתה מזהה שהתלמיד לפני "התקפה", תיגש אליו ובצורה מכובדת, אפילו בלחש, תשאל אותו אם הוא רוצה לצאת (מרוצו לא כעונש), על מנת "להתאורר". כאשר הדבר מוצע בדרך מכובדת ותומכת, הדבר מתקבל אחרת.
- י. זכו, כאשר אתה מוציא, כעונש, תלמיד מהכיתה- תמיד תעשה זאת בכבוד ובנימוס. תרגיע את עצמך ותאמין שזה טוב לתלמיד.

יא. עונש- הוא פעולה מתוך תחושה לא נוחה של המעניש, תלמידים אומרים, שמסקנתם מעונש היא- לא להיתפס בפעם הבאה... במקום זה, אפשר לתת לתלמיד לשאת באחריות לתוצאה הנובעת ממעשיו. חשוב איך עושים זאת.

ליסיום

תלמידים, הם אנשים צעירים, המפלסים את דרכם בחיים. המחנכים משתלבים באחד הקטעים החשובים והמעצבים של דרך זו. כאשר אנו מקבלים את התלמידים ומחפשים דרך להבין את אשר בליבם, אנו מוצאים אנשים מקסימים צמאי דעת. הכבוד הרב שאנו רוכשים לתלמידים והאמון שלנו ביכולתם מתקבל אצלם בהערכה ובאהבה. תלמידים זוכרים לטובה ולשנים ארוכות את המורים שהאמינו בהם וביכולתם. מערכת יחסים טובה ותקינה יוצרת תנאים של שותפות ומוטיבציה גבוהה ומשמשת בסיס נהדר ליצירה והתקדמות חינוכית ולימודית. הבנת צורכי הפרט ותמיכה בו באותם לבטים והתנסויות, עוזרת לתלמידים ולמורים להתגבר על אמונות ותפיסות שגויות ובונות אווירה נעימה ומכילה להתקדמות של התלמיד. בהצלחה!

מחפשת ולא מוצאת??

מעונינת בעבודה צנועה ב-100% ובשעות נוחות?

מצאנו מקום בדיוק בשבילך!

טלפנות עם שליחות, בשעות נוחות ובסביבה חרדית

בברכתו של הרב שלום ארוש שליט"א

העבודה במשרדים בירושלים
לפרטים: 02-5308002 | 02-5308000

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נ"י: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

הערכה או ביקורת פרק כא'

בשבוע שעבר, הסברנו, כי "אקלים-כיתה" בריא, נעים, ככל שיהיה, לא יכול למונע מצוקה אישית אובייקטיבית. לעיתים, תלמידים באים לכיתה עם הרבה מאוד קשיים ולחצים מבחוץ. כאשר תלמיד רב עם חבר בהפסקה והוא חש נפגע, רגשית או חברתית, סביר שמצוקה זו תבוא לידי ביטוי בהתנהגות בכיתה. אם לתלמיד יש בעיות קשות מאוד בבית: קרוב משפחה חולה, יחסים לא יציבים בין הורים ועוד, אי אפשר למונע מרגשות אלו לחלחל לשגרת יומו ולהקשות על שילובו בכיתה. חוסר השתלבות בכיתה, גירום לילד שעמום והפרעות. ומכאן חזרה לביקורת מצד המחנך היא לצערי קצרה. בל נצפה שהמחנך יהיה מאבחן, שיוכל להכיר את הרקע של התלמיד, ויציע לו לימוד ועבודה אינדיבידואלית. המורה אינו מאבחן ואינו קוסם, הוא מורה של כיתה שלמה, וגם של התלמיד שאינו מכיר את בעיותיו באופן אישי. אם אנו רוצים שהמחנך יתייחס לילד שלנו בצורה אישית, עלינו לבקש זאת ממונע בצורה מסודרת.

מורה של החיים

אני רוצה לנצל כמה מכובדת זו ולסנות לעמיתים המורים: אתם יודעים, שלאחר מחקרים רבים שנעשו עם בוגרים שמצליחים בחיים, על אף שבתקופת ילדותם, הם היו ילדים נכשלים עם קשיים אישיים, תפקודיים, רגשיים, קשיי קשב וכדו', שעל אף הקשיים הנ"ל, לפתע עשו שינוי והתחילו להתמודד ולהתקדם, עד שנעשו מבוגרים מצליחים, רוב המחקרים הצביעו בעיקר על גורמי טיפול, כשהבולט שבהם הוא תמיכה של מורה משמעותי. מבוגרים אלו יכולים לספר כי: החיים שלהם בבית הספר היו אימים... עד שהגיע הרב פלוני, המורה אלמונית ושינוי להם את החיים.

תלמידים רבים שהשתנו מהקצה לקצה

כאשר יש למורה יחסים טובים עם התלמידים שלו, זה יוצר תחושת שייכות לבית הספר ולמלידה עצמה. ועם עוד קצת עזרה מקצועית, התלמיד הנכשל מתחיל לעלות על דרך המלך. עיני ראו תלמידים רבים שהשתנו מהקצה לקצה, מכישלון

- נפרט כאן כמה טיפים משמעותיים למורה:
- א. אל תיקח התנהגות של תלמיד באופן אישי.
- ב. הימנע, עד כמה שהדבר ניתן, מלהפוך כל התמודדות עם תלמיד בודד- לנושא כלל כיתתי וציבורי. כללי המשחק עתידיים להשתנות ואנחנו הופכים להיות חיילים, בקרב שלא בקשנו.
- ג. לא נשפוט את התלמיד כאדם רע ולא נתייחס אליו, אישית, רק למטרה, אותה, אולי, רצה להשיג בהתנהגותו.
- ד. בכל זמן, היה אמפטי ונסה לשקף את רגשותיו של התלמיד ("אתה נראה כעוס, פגוע, מתוסכל. זה וודאי מאוד קשה לך...")
- ה. כשאתה נותן לגיטימציה לרגשותיו, תציע גם תמיכה ואלטרנטיבה למקום ולדרך בהם אפשר להיעזר בהתמודדות עם העניין.
- ו. הראה פנים שמחות, התבונן בתלמידך וחייך אליהם. זכו, אף אחד לא אוהב פנים זועפות.
- ז. המור חיוני מאוד בכיתה. בדה את תלמידך מידי פעם, זה ייתן לעיתים הרגשת "קלילות".

הדרך אל היעד
עוברת דרך
אומן

ט"ו באב באומן
עם הרבנית ארוש תחי'

רעות תי (29)
נפטית 6% באב בשנה 2019
50 פרמית ארוש אילון
ופמלתי אילון קרה:
בשנתתי קיפמתי טמסן אהשכמתי
וכו ראי 2019 את 2019 פיקר
נפטית 2019

02-5308000

בריה
נסיד
היעד הבא:
ט"ו באב באומן

נסיעות
מתוכננות

מועדיים

נסיעות
אחרונות

לאן נוסעים?

אומן
עם הרבנית ארוש תחי'

חתונה שלי
בזכות רבנו הקדוש

עבודה
כל הישועות על הדרך

סעי עכשיו

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

אם גם לכם "בגן השלום" ו-"הכמות נשים" הסדרה לשלום הבית **ביניה את החיים**
 052-2240696 תפנו אותנו: al5308000@gmail.com

החבר היחיד

בשביל לזכות לשלום בית, צריכה האשה להנהיג את עצמה ואת ביתה בחכמה, ולדעת יסוד אחד חשוב, והוא, שלא להפוך את ביתה לבית אירוח לחברות וכד'

כי כל אשה נשואה צריכה לדעת: התחתנת - יש לך חבר אחד לחיים, ואין לך מקום לעוד חברות בחיים שלך!

כמובן, הכל בגדר הטעם הטוב, ובוודאי אם שכנה או חברה באה לביקור קצר, זה בסדר גמור, כי זה לא מפר את האיזון שבין הבעל לאשתו. אבל אם חברה באה לשעות, ומבטלת את האשה מעבודות הבית, והן מדברות ומפספסות, ובתוך כך, זו מספרת לאחת על דברים אישיים אלו, וזו מספרת לשנייה על דברים אישיים אלו - זו מספרת לתומה: בעלי קנה לי טבעת יקרה, והיא אינה יודעת שלשנייה הבעל לא קנה שום תכשיט זה שנים, וזה לא הטריד אותה, ועכשיו נכנסה בה קנאה ורצונות אחרים. וזו מספרת על מידותיו הטובות של בעלה, והיא אינה יודעת שהשנייה סובלת מכעסו של בעלה ומקבלת את זה באהבה, ועכשיו נכנסת בה התקוממות וכו' - בקיצור: הרבה מאד קלקולים יש מהשהות של נשים זו עם זו למשך זמן ארוך, כי נשים מושפעות מדעות של אחרות וכו'. ועיקר הקלקול הוא, שזה ספר את האיזון והקשר שלהן עם הבעל. ועל זה אמורים העולם: חברות - זה עברות...

כל אשה שמתחתנת, צריכה שתהיה לה שאיפה

לבנות את הקשר האמיתי עם החבר האמיתי שלה לכל החיים, שזה רק בעלה. כי הכוח של כל אדם להתחבר ולהתקשר עם אחרים, הוא סוף כל סוף מוגבל, ואם האשה מחלקת את כח ההתחברות שלה לכל מיני חברות וידידות, לא נשאר לה כבר כח מספיק להתחבר עם החבר העיקרי - הבעל. כל אשה צריכה להגיד לעצמה: אני רוצה לבנות את החברות שלי עם החבר שלי לחיים לצנח נצחיים! וזה מה שמברכים את הזוג הנשוא: "שמח תשמח רעים אהובים" - מברכים את הזוג שיזכו להיות חברים ורעים אהובים, שבזה תלויה כל הצלחת חייהם.

גם הבעל צריך לראות את עיקר שאיפתו, שאשתו תהיה החברה הטובה ביותר שלו. כל עוד וזו לא השאיפה של האשה ושל הבעל, שהם יהיו החברים הטובים ביותר שלהם, ויש להם שאיפות וסיפוק מחברה מחוץ לבית, זהו פגם נורא בכל הגישה שלהם לבית. כי יוצא, שהבית זה דבר משני אצלם, ועקר החיות שלהם היא מהחברה וכד', ולא זו הדרך, אלא השאיפה צריכה להיות רק לחבר האמיתי - הבעל וכן לאשה. מכאן מבינים למה חברות זה עברות, כי גם בלי פגם מיוחד, זה כבר מסית את האשה מהתכלית האמתית שלה, שזה הבית והקשר עם הבעל. וההפך.

כמו כן, לגבי נשים, השהות המרובה של נשים ביחד גורמת לעוונות עצומים, ללשון הרע, רכילות, קנאה, שנאה, תחרות ועוד הרבה קלקולים חמורים. מכורסמת.

האגרת שכתב הגאון מווילנא זצ"ל לבני ביתו, ששם הורה לנשות הבית להתפלל בביתן ולא ללכת לבית הכנסת, משום שיותר משיש מוצה בדבר, יש עבירה בדבר, כי יוצאים קלקולים רבים מהשהות של נשים יחדיו, שמפספסות ומרככות וכו'.

גם לגברים יש את הבעיה הזו של לדבר בבית הכנסת, אלא שהם יותר מחוייבים בתפילה בצבור, ובאמת, גם גבר שלא מוצא שום בית כנסת שלא מדברים בו, טוב יותר שיתפלל בביתו. והעיקר הוא כאמור, שגם אילו לא היו כל הקלקולים הנ"ל היוצאים מכפגשי נשים, ברגע שאשה נשואה, והיא מביאה חברות הביתה, כל הבית נהרס. הבעל לא יכול לבוא הביתה, כי הוא צריך לשמור על העיניים השיחה בין החברות, שזו מספרת על בעלה וכו' יוצרת השוואות בין הבעלים: פתאום האשה מתעוררת: למה בעלה לא קונה לה, כמו שבעלה של פלונית עושה?

ופעמים שונכסות כמשך לדברים שבינו לבניה, וזה מביא לקלקולים נוראים, השם ירחם. את כל זה איננו מספרים כדבר תאורטי. אלו דברים שראיתי בעיניים שלי. ראיתי בתים שנהרסו מכל מה שהזכרנו פה. יש שנהרסו כליל, כי כמה שניסו לדבר עם האשה שלא להביא חברות וכו' וכו' היא לא שמעה, עד שהתגרשו, והאשה הידרדרה והילדים הידרדרו, השם ירחם. ויש שאחרי עבודה מאמצת ומייגעת ביותר, הצלחתי להוציא את החברות מהבית הזה, עד שהצלתי אותן.

לאורם נלך

הילולא דצדיקא

ר' יעקב בר אשר
 בעל הטורים
 י"ב תמוז

רבנו יעקב בן אשר (חי בן השנים ה' אלפים שנת כ"ט, עד ה'ק"ג), פוסק הלכה, מכונה על פי רוב "בעל הטורים" על שם ספר ההלכה שכתב, "ארבעה טורים".

נולד בגרמניה כבנו השלישי של רבנו אשר בן יחיאל (הרא"ש). למד תורה מפי אביו, וב-1304 עבר עמו לטולדו שבספרד. שני אחיו הגדולים מכוננו רבי יחיאל ורבי שלמה החסיד מתו בגיל מוקדם.

למרות גדולתו התורנית סירב רבי יעקב לשמש ברבנות וחי חיי זוחק, כפי שמעיד הוא על עצמו: "וככה פעמים נשאתי ונתתי בדבר לפני אבי אדוני ז"ל, כמוני היום שיש לי מעט משלי ואינו מספיק לי וצריך אני לאחרים אם אני בכלל עשה שבתך חול אם לאו".

בסוף ימיו עקר ר' יעקב בן אשר מטולדו. יש אומרים שהוא נסע מאשכנז לארץ ישראל ומסמכים שהתגלו באי היווני "כיוס" מסתבר שר' יעקב חי באי זה ושם נפטר בשנת ה'ק"פ. עדות נוספת לכך היא מר' נתן מברסלב (ימי מוהר"ת ח"ב קעג) שכתב כי בחזרתו מארץ ישראל עבר דרך "כיוס" והשתטח על קבר ר' יעקב בעל הטורים. הוא זכה לכינוי: "בעל הטורים" הודות לחיבורו בהלכה: "ארבעה טורים", הספר חולק לארבעה חלקים (טורים), כשכל אחד עוסק בנושא מסוים בחי' יהיודי: טור אורח חיים, טור יורה דעה, טור אבן העזר וטור חושן משפט.

מיידי עם חיבורו הפך הספר לאחד מספרי היסוד בהלכה, וכבר רבי דוד אבודרהם עשה בו שימוש לצורך

בס"ד

חדש! חדש! חדש!

זמירות נועם שבת

חיזוקים באמונה מאת הרב שלום ארוש

זכות גדולה להפיץ במליונים!!

להזמנות:
052-2240696

כתובת ספרו. הטורים היוו מסגרת לחיבור ה"בית יוסף" שונכת על ידי מרן ר' יוסף קארו ז"ל, כעין סיכום של כל הדיונים והמקורות שהיו לפניו בגמרא ובראשונים.

הכזו בקש כמונו לכתוב חיבור מעניין ולא להתעסק רק בהלכה, ולכן כתב פירוש לתורה המבוסס ברובו על דברי הרמב"ן, ומכיל גם ליקוטים מדברי רש"י, ר' יוסף קארו, רשב"ם והרא"ש; הפירוש שנדפס בחומשים (בשם הקיצור "בעל הטורים") כולל רק את ההקדמות לגוף הפירוש, בהן הביא ר' יעקב בן הרא"ש ספרראות לחכמה (כגון גימטריאות ורמזי מספרים) אותם מתאר המחבר כ"מעט ספרראות וגימטריאות ומעמי המסורות, להמשיך הלב". זו דרך פירוש שייחודית לו, יש אומרים כי את החיבור על התורה חיבר בלילה אחד ע"י השבעת הקולמוס.

רבינו יעקב היה עני כל ימיו, והיה מסוכל בתלאות לאין מנוח, אך היה סבלן גדול וענותן כהלל וכמוהו נשא את תלאותיו ואת צרותיו במנוחת נפש, מבלי להתאונן על גורלו. ומבלי לקרוא תגר על קשי יומו. וקיים דברי התנא פת במלח תאכל וכו' וחיי צער תחיה. על מצבתו נחרת בזה"ל: עדה המצבה מחזה עליון לחזות כי תחתיה נגזו איש תם יושב אהלים. רב פעלים, צדיק מושל ביראת אלהים... הר"ר יעקב בן הרא"ש ז"ל - אמרתו כטל תזל, מפי ספרים אשר חבר בשפה ברורה פרוש ופסקים לשלשה סדרים, ומלאכת ארבעה טורים וכו' כל ימיו היו מלאכים, סבל יסורים בחיבה, ונפטר באהבה רבה. אכותו תגן עלינו אמן.

ילדון חידודון

בין הכותרים יוגרלו מתנות

שאלה: על מי אומרים לא מדובשך ולא מעוקקך? (2 גירסאות) ועל מי נאמר המשל הזה?

תשובה פרשת קרח: רש"י (במדבר פרק יח כסוק ח) אף כאן לפי שבא קרח ויערר כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו (חולין קלג) כ"ד מתנות כהונה

הזוכה: משפ' ברקלי, מודיעין עילית

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית-

תמוז | העלם והסתרה

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

יש לך סיפור תודה?

המערכת תשמח לכרסם אותו

al5308000@gmail.com

סיפורי תודה

אמרת תודה ונושעת!

אין אדם נוגע במוכן להיבר

רגוע ובטוח שהכל מאת ה' יצא. ה' עשה - זה טוב! אני לא מבין ולא יודע, אבל ה' יודע מה שהוא עושה, והוא יתברך עושה רק טוב.

אין רע בעולם.

אבל אדם חסר אמונה, הוא מחליט שזה לא טוב, והוא מתעצבן ודואג: 'פסורו אותי מהעבודה, מה ה'ה'?' ולא רק זה שהוא פוסר בהשגחה הפיזית, אלא זה מביא אותו לעשות עוד ועוד עברות - פעם ולשון הרע וקלות, וכו' יודע ללא יגיע, כמו ששוקעים לצערנו הרב מעשים של כל יום כמעט.

לעפת זאת, מי שהוא בעל אמונה, כפה מצוות הוא עושה כששוקבל באמונה את קוארעונו! מלבד עצם מצוות האמונה שהיא תכלית ביאתו לעולם ואין שיעור למעלתה, שבזכותה הוא תמיד שוכח בחלקו, ומשפח את בני ביתו וכל הסובבים אותו, הוא עוד זוכה להעביר על מודותיו ולהנצל מעברות המורות, והוא עוד מסתיק דינים מעל כל העולם כולו, וזוכה להשיג את אור ה' ולגלות את סולכות ה' בעולם, ולהשרות שכינתו יתברך בעולם הזה ועוד ועוד...

אמרת תודה ונושעת! 052-2240696

היה מיליארדר אחד שלא ידע אפילו לכתב את שמו, והיה חותם על הצ'קים בטבילת אצבעו בדיו. יום אחד הפזיקרה שלו העיזה ושאלה אותו, כיצד זה יתכן שמייליארדר כמוהו לא יודע אפילו לכתב, ואיך הגיע למה שהגיע להיות עשיר כזה מצליח וכו'? אמר לה: 'אדרבה, אלו הייתי יודע לכתב, לא הייתי מיליארדר היום... ואספר לך את הפעשה...'

ומעשה שהיה כף היה: מאחר שגדל בבית הרוס, הוא לא למד מעולם קרא וכתב, ובקשי רב מצא עבודה בבית חרשת פסועל פשוט. יום אחד החליטה הנהלת בית החרשת, שכל מי שלא יודע 'קרא וכתב', לא יוכל להקשיף לעבד אצלם. נתנו לו פצאיים והוא הלך לדרפו. ה' עזר לו, ועל אף שנושא בלי מקום עבודה, הוא היה שוכח בחלקו, והאמין באמונה שלמה שהכל לטובה.

הלך וכתח עם כפסי הפצאיים דוכן למכור טבקי, והצליח. וכתח עוד אחד ועוד אחד, עד שנתעשר מעט ונכנס לתעשה, והצליח 'בגדול' עד שנתעשה מיליארדר... 'רואה את' - סים העשיר את דבריו - 'אלו הייתי יודע לכתב, הייתי נושא פועל פשוט בבית החרשת, ולא הייתי היום מיליארדר...'

הפסר מספור זה הוא אותו הפסר שהאדם לא רואה את מה ש'ה' רואה, אבל אם הוא מאמין, הוא

חצה גם לזכות בהגרלה?

גם אתה יכול!

שלח לנו סיפור תודה ותיכנס להגרלה

al5308000@gmail.com

מתנה ושמה תודה

052-2240696

ילדים אומרים תודה

סיפור בהמשכים לילדים

להתעורר מהשינה (חלק א)

אתנו.

מיד אמרתי: "תודה לה' על אבא."

אבא ח'ה.

"תודה לה' על זה שיש לי ילד כל כך חמוד שקוראים לו נתי", אמר אבא. "איזה עוד דברים טובים יש לך להודות עליהם?" הוא שאל.

"אהה, על הבריאות, על האכל, על סבא וסבתא משני הצדדים, על הבית, על האחים והאחיות."

אבא הוסיף: "אפשר להודות גם על המצוות המתוקות של התורה, ועל הספרים הקדושים שאתה לומד."

"כן", הוספתי, "תודה לה' גם על החידר הנפלא, ועל המורה, והמפקח, והמנהל שעוזרים לנו."

"עכשו", אמר אבא, "בוא נגיד תודה על

יום אחד, אבא שלי קנה ספר שמלמד שצריך להגיד תודה לה' על כל דבר ודבר בחיים - על האכל, על הבגדים, על הבית, ועל המטה (שאני מאד אוהב בבקר...) ... כן, יש לומר תודה גם על דברים שאנחנו לא כל כך נהנים מהם. אבא נהנה מאד מהספה והתחיל לישם מיד את מה שקרא בספה. באחד הפרקים היה כתוב שגם כשאדם קם מאחר בבקר, הוא צריך להגיד תודה לה'. זה גרם לאבי לחשב על הרעיון, שאם אתחיל להגיד תודה בכל יום, הבעיה של האחורים תפתר.

אבא החליט לעזר לי. בשעה שמונה בלילה, כשנכנסתי למטה, הוא התישב על המטה ליד, ואמר:

"מהיום והלאה, לפני שאמר אתך קריאת שמע, אנחנו נאמר כל לילה תודה לה'". אבא הסביר לי, שבתור דבר ראשון, צריך להודות על כל הדברים הטובים שה' עושה

זה שאתה הולך לישן מאחר, ובוא נחשב ביחד על עוד תודות לה', על עוד דברים שאנחנו יכולים להודות עליהם", הוסיף אבא.

'איך אני יכול להודות על זה שאני מאחר?', חשבתי לעצמי, אבל החלטתי להקשיב לאבא בלי שאלות מיתרות, אז לקחתי עפרון וניר וכתבתי:

- תודה לה' על כך שאני קם מאחר בבקר.

המשך בשבוע הבא

